

Γιούρι Γκαγκάριν: Το πρώτο βήμα προς τα άστρα (Διονύσης Π. Σιμόπουλος, Επίτιμος Δ/ντής του Πλανηταρίου του Ιδρύματος Ευγενίδου)

/ [Πεμπτουσία· Ορθοδοξία-Πολιτισμός-Επιστήμες](#)

Έχει περάσει πάνω από μισός αιώνας, αλλά η ιστορία δεν πρόκειται να ξεχάσει ποτέ το πρωινό της 12ης Απριλίου 1961, όταν ο Ρώσος κοσμοναύτης Γιούρι Γκαγκάριν ανέβαινε τις σκάλες, για να επιβιβαστεί στο διαστημόπλοιο «Βοστόκ 1». Το 1961 βρισκόμασταν στη μέση του ψυχρού πολέμου. Και καθώς ο γιγάντιος πύραυλος «Βοστόκ» ετοιμάζονταν οι Σοβιετικοί ήλπιζαν να πετύχουν μια ακόμη

προπαγανδιστική νίκη αφού ο αγώνας δρόμου για το διάστημα είχε μετατραπεί σ' έναν αγώνα της ανατολής ενάντια στη δύση.

Εκείνο το πρωινό ο Γκαγκάριν δεν θα μπορούσε να ήταν πιο ήρεμος. Στη βάση εκτόξευσης όμως τα πράγματα ήσαν ένα τεράστιο τρελοκομείο. Οι Αμερικάνοι είχαν ήδη ανακοινώσει ότι η δική τους προσπάθεια θα γίνονταν τον Μάιο και οι Σοβιετικοί ήθελαν να είναι πρώτοι. Έτσι την ημέρα εκείνη ο Γιούρι Γκαγκάριν ξεκίνησε για το ραντεβού του με την ιστορία. Αν αποτύγχανε ο κόσμος ίσως να μην το μάθαινε ποτέ.

Από την αρχή της δημιουργίας του, ψυχή του Σοβιετικού διαστημικού προγράμματος ήταν ένας πραγματικά ιδιοφυής μηχανικός ονόματι Σεργκέϊ Κορολυόφ. Το Βοστόκ ήταν δικής του επινώησης και αποτελούνταν από τέσσερις πυραύλους και 33 μηχανές προώθησης. Το όνομα Βοστόκ (ανατολή στα ρώσικα) ήταν ένα τολμηρό αλλά απλά σχεδιασμένο διαστημόπλοιο βάρους 4.700 κιλών και ύψους 7 μέτρων που είχε τη δυνατότητα να μεταφέρει έναν μόνο αστροναύτη με διαστημική στολή. Ο στόχος της κάψουλας του Γκαγκάριν (η οποία βρίσκονταν στην κορυφή του πυραύλου και έμοιαζε με μια σφαίρα που θα τοποθετούνταν στο διάστημα καθώς ο πύραυλος αποχωρίζονταν απ' αυτήν) ήταν μία μόνο τροχιά.

Η εκτόξευση έγινε από το διαστημικό κέντρο του Μπαϊκονούρ στον Καύκασο στις 9:07 το πρωί ώρα Μόσχας κι έτσι, μ' εκείνη την πτήση, η Σοβιετική Ένωση είχε κερδίσει μιαν ακόμη πρωτιά στον ανταγωνισμό της με την Αμερική για την κατάκτηση του Διαστήματος από τον άνθρωπο! Πενήντα δύο λεπτά μετά την εκτόξευση, με τον Γκαγκάριν ακόμη σε τροχιά, του ανακοινώθηκε η προαγωγή του σε ταγματάρχη ενώ το ραδιόφωνο ανήγγειλε σ' ολόκληρο τον κόσμο, το ιστορικό του κατόρθωμα.

Μετά από μια πλήρη τροχιά γύρω από τη Γη, με μέγιστο ύψος 325 χιλιομέτρων, και αφού διάνυσε συνολικά 40.640 χιλιόμετρα σε 108 λεπτά πτήσης, ο Γκαγκάριν ήταν έτοιμος να επιστρέψει και πάλι πίσω στη Γη. Τα πράγματα όμως έμπλεξαν γιατί στη διάρκεια της επιστροφής του οι ανασχετικοί πύραυλοι του Βοστόκ δυσκολεύτηκαν να αποχωριστούν από το διαστημόπλοιο. Ήταν ένα πρόβλημα που πάρα λίγο να στοιχίσει την ζωή του Γκαγκάριν. Η τελική πάντως εκτόξευση του Γκαγκάριν από το διαστημόπλοιο με τη βοήθεια αλεξιπτώτου λίγο πριν από την προσεδάφιση, κρατήθηκε μυστική μέχρι πριν από μερικά χρόνια για να μην θεωρηθεί η πτήση του άκυρη.

ΥΓ: Ορισμένοι που αρέσκονται στις 'θεωρίες συνωμοσίας' λένε ότι υπήρξε και κάποιος άλλος αστροναύτης (Vladimir Komarov) πριν από τον Γκαγκάριν που όμως πέθανε στο Διάστημα και οι Σοβιετικοί το απέκρυψαν μέχρι την πτώση της Σοβιετικής Ένωσης. Η αλήθεια είναι ότι ο Komarov πράγματι σκοτώθηκε στην

επιστροφή του Σογιούζ 1 αλλά αυτό έγινε έξη χρόνια μετά την πτήση του Γκαγκάριν με το διαστημόπλοιο Βοστόκ 1 και πέντε μήνες μετά το τέλος των αποστολών Τζέμινι της NASA. Η πρώτη διαστημική πτήση του Κομαρον έγινε με το Βοσκχόντ 1 ως ένας από τους τρεις κοσμονάutes της έβδομης επανδρωμένης αποστολής των Σοβιετικών στις 12 Οκτωβρίου 1964. Η αποστολή που στοίχισε τελικά τη ζωή του ήταν αποτέλεσμα της καταστροφής του διαστημοπλοίου του λόγω της αποτυχίας του αλεξίπτωτου να ανοίξει σωστά κι έγινε στις 24 Απριλίου 1967. Η κηδεία του έγινε γνωστή διεθνώς και επίσημα δημοσία δαπάνη δύο ημέρες αργότερα.